

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Αθήνα, 23 Νοεμβρίου 2015
Αριθ. Πρωτ. Φ. 1300.2/43702/2015

Ειδικοί Επιστήμονες:
Αντωνίνα Παπαθανάσογλου
Αγγελική Σαλαμαλίκη
Έλενα Σταμπούλη
Μαρία Αποστόλου

Προς:

Αξιότιμο
Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
κ. Ευάγγελο Αποστόλου
Αχαρνών 2
10176, ΑΘΗΝΑ

Αξιότιμο Υπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας
κ. Παναγιώτη Σκουρλέτη
Μεσογείων 119, ΑΘΗΝΑ

Αξιότιμο Υπουργό Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης
κ. Παναγιώτη Κουρουμπλή
Βασ. Σοφίας 15
10674, ΑΘΗΝΑ

Αξιότιμο
Υπουργό Οικονομικών
κ. Ευκλείδη Τσακαλώτο
Κ. Σερβίας 10
10562 ΑΘΗΝΑ

Αξιότιμο
Υπουργό Παιδείας – Έρευνας & Θρησκευμάτων
κ. Νίκο Φίλη
Ανδρέα Παπανδρέου 37
15180, ΜΑΡΟΥΣΙ

Θέμα: Διατύπωση απόψεων του Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με το σχέδιο νόμου
«*Βοσκήσιμες Γαίες Ελλάδας και άλλες διατάξεις*»

Αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,

Το σχέδιο νόμου «*Βοσκήσιμες Γαίες Ελλάδας και άλλες διατάξεις*» επιχειρεί να προσφέρει λύση στα χρονίζοντα και δυσεπίλυτα ζητήματα των βοσκήσιμων εκτάσεων προσεγγίζοντας αναγκαστικά, εν παραλλήλω, και γενικότερα θέματα της κτηνοτροφίας, αλλά και της διαχείρισης των δασών. Σκοπός του είναι να υποστηρίξει το κτηνοτροφικό κεφάλαιο της χώρας, αλλά και να βοηθήσει στην ορθολογική χρήση των εκτάσεων που χρησιμοποιούνται για βόσκηση. Ο Συνήγορος του Πολίτη εξετάζοντας το εν λόγω νομοσχέδιο και βάσει της εμπειρίας που έχει αποκομίσει από τη διαμεσολάβηση σε συναφή ζητήματα επισημαίνει τα κάτωθι:

- Στο Δασικό Κώδικα (Ν.Δ. 86/69) προβλέπεται ότι η διαχείριση των δασών πρέπει να γίνεται με βάση δασοπονικές μελέτες. Τα δασικά διαχειριστικά σχέδια οφείλουν να περιλαμβάνουν και να προβλέπουν, μεταξύ άλλων, και τον τρόπο άσκησης των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων. Μεγάλο μέρος των βοσκήσιμων γαιών βρίσκεται σε δάση και δασικές εκτάσεις. Το σημαντικότερο ζήτημα που τίθεται με το εν λόγω νομοσχέδιο, αλλά και τις προγενέστερες ρυθμίσεις που προέβλεπαν τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης, είναι ότι πέρα από τις επιμέρους διατάξεις που επιτρέπουν την υπό όρους βόσκηση εντός δασικών οικοσυστημάτων, δεν υπάρχει σύνδεση με τα γενικότερα ζητήματα διαχείρισης των δασών. Όπως αναφέρεται και στο νομοσχέδιο η καταγραφή των εκτάσεων αυτών έχει καθαρά απογραφικό χαρακτήρα και δεν καθορίζεται ο χαρακτήρας της έκτασης. Συγκεκριμένα στο αρθρ. 1 του νομοσχεδίου με σαφήνεια αναφέρεται ότι ο χαρακτήρας των εκτάσεων δεν μεταβάλλεται λόγω της βοσκής και η διαχείρισή τους συνεχίζει να διέπεται, αναλόγως, από τις διατάξεις της αγροτικής, δασικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Εντούτοις, με τις προβλέψεις του νομοσχεδίου, για τις εκτάσεις για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί πράξεις χαρακτηρισμού και δεν έχουν κατατεθεί δασικοί χάρτες, θα συντελεσθεί εκ των προτέρων οιοσδήποτε απόδοση συγκεκριμένου χαρακτήρα, καθώς οι διαχειριστικές ενέργειες, τελικά, θα αποφασίζονται και θα πραγματοποιούνται σε αυτές προτού διευκρινιστεί, με τη νόμιμη διοικητική διαδικασία, ο χαρακτήρας τους. Είναι προφανές ότι σε αυτές τις περιπτώσεις δεν διασφαλίζεται επαρκώς η ακεραιότητα του δασικού κεφαλαίου της χώρας.

Η αποτύπωση των βοσκήσιμων γαιών χωρίς να συναρτάται με τη σύνταξη του δασολογίου, δεν αποτελεί σίγουρα ολοκληρωμένη λύση για τα προβλήματα που επί χρόνια αντιμετωπίζει η ελληνική ύπαιθρος. Η σύνταξη δασολογίου είναι υποχρεωτική σύμφωνα με το αρθρ. 24 του Συντάγματος, ενώ οι διατάξεις του αρθρ. 14 του 998/79 που αναφέρονταν στη διαδικασία των πράξεων χαρακτηρισμού σκόπευαν να έχουν μεταβατικό χαρακτήρα. Η πρώτη προσπάθεια κατάρτισης δασικών χαρτών, οι οποίοι αποτελούν την αναγκαία βάση και για τη σύνταξη δασολογίου, ξεκίνησε με τον ν. 248/1976. Πολλά χρόνια μετά, με το νόμο 2664/1998 καθιερώθηκε η σύνταξη των Δασικών Χαρτών και με τον ν. 3889/2010 ρυθμίστηκαν οι διαδικασίες κατάρτισης, θεώρησης και κύρωσής τους. Σαράντα χρόνια μετά την πρώτη θεσμική πρόβλεψη δεν έχουν, ακόμα, συνταχθεί οι δασικοί χάρτες και συνεχίζουν τα δασαρχεία να επιβαρύνονται με τις χρονοβόρες διαδικασίες των πράξεων χαρακτηρισμού. Επακόλουθα, ο δασικός πλούτος της χώρας δεν είναι καταγεγραμμένος και αποτυπωμένος, ενώ οι κατά νόμο αρμόδιες υπηρεσίες με δυσκολία, λόγω της μεγάλης επιβάρυνσής τους, ανταπεξέρχονται στις διαχειριστικές αρμοδιότητές τους. Το γεγονός αυτό βέβαια δε συνάδει με τις αρχές της χρηστής διοίκησης, καθώς τίθεται σε κίνδυνο τόσο ο δασικός πλούτος, όσο και τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα των πολιτών. Ο Συνήγορος του Πολίτη σε πλήθος υποθέσεών του έχει επισημάνει το συγκεκριμένο ζήτημα στη διοίκηση, χωρίς, ωστόσο, μέχρι σήμερα, να έχουν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα και να έχουν υλοποιηθεί οι απαιτούμενες ενέργειες. Επίσης, σε σχετικές υποθέσεις η Αρχή έχει αντιμετωπίσει έντονα το ζήτημα των μακρόχρονων καθυστερήσεων συγκρότησης ορισμένων από τις Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων Δασικών Χαρτών και της ακόλουθης προώθησης των διαδικασιών.

Οι Επιτροπές Παρακολούθησης και Εφαρμογής Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης αναλαμβάνουν την παρακολούθηση και εφαρμογή αυτών των σχεδίων (αρθρ. 9). Ωστόσο, δεν γίνεται σαφής αναφορά ως προς τις αρμοδιότητες των υπηρεσιών, σχετικά με την τήρηση της νομιμότητας κατά τις διαχειριστικές ενέργειες. Η Αρχή κρίνει ότι είναι αναγκαίο να διευκρινιστούν τα όργανα τα οποία θα αναλάβουν τη φύλαξη και αστυνόμευση των περιοχών, δεδομένου ότι πλέον θα διαχειρίζονται με ενιαίο τρόπο και συγκεκριμένο σχέδιο όλες οι βοσκήσιμες γαίες. Επίσης, είναι επιβεβλημένο να καθοριστούν κυρώσεις για την παράβαση των όρων των διαχειριστικών σχεδίων.

